

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра рослинництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету аграрного
менеджменту, к. е. н., доцент

Анатолій ОСТАПЧУК

“3” червня 2025 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри сільськогосподарських
машин та системотехніки
ім. акад. П. М. Василенка

протокол № 12 від «2» 06 2025 р.

Завідувач кафедри, к. т. н., доцент

Юрій ГУМЕНЮК

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри рослинництва
протокол № 16 від «3» червня 2025 р.

Завідувач кафедри д. с.-г. н., професор

Світлана КАЛЕНСЬКА

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП “Маркетинг”

к. е. н., доцент

Віолета ГЕРАЙМОВИЧ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕХНОЛОГІЇ РОСЛИННИЦТВА

Галузь знань D “Бізнес, адміністрування та право”

Спеціальність D5 “Маркетинг”

Освітня програма “Маркетинг”

Факультет Аграрного менеджменту

Розробники: доцент, кандидат сільськогосподарських наук,
Любов ГОНЧАР
професор, доктор сільськогосподарських наук
Віктор ТЕСЛЮК

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни. Головною метою дисципліни є дати знання та навички щодо раціонального вибору і ефективного застосування різних елементів технології з метою підвищення продуктивності культури і зниження собівартості продукції та підвищити конкурентоспроможності отриманої продукції.

Основним завданням є: отримання практичних навичок з виробництва якісної, екологічно чистої продукції з мінімальними енергетичними та трудовими затратами при максимальному виході її за одиницю часу на одиницю площі, що потребує широкого впровадження сортових, інтенсивних, енерго- і ресурсощадних екологічно доцільних технологій. Уміння зорієнтувати вирощування сільськогосподарських культур до потреб ринку. Теоретичні основи охорони праці. Правові основи охорони праці працівників у рослинництві. Техніка безпеки у рослинництві. Пожежна безпека у рослинництві.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	D5 “Маркетинг”	
Освітня програма	Маркетинг	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ЕСТБ	4	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання здобуття вищої освіти	заочна форма навчання здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	4 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	110 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Головною метою дисципліни є дати знання та навички щодо раціонального вибору і ефективного застосування різних елементів технології з метою підвищення продуктивності культури і зниження собівартості продукції та підвищити конкурентоспроможності отриманої продукції.

Основним завданням є: отримання практичних навичок з виробництва якісної, екологічно чистої продукції з мінімальними енергетичними та трудовими затратами при максимальному виході її за одиницю часу на одиницю площі, що потребує широкого впровадження сортів, інтенсивних, енерго- і ресурсоощадних екологічно доцільних технологій. Уміння зорієнтувати вирощування сільськогосподарських культур до потреб ринку. Теоретичні основи охорони праці. Правові основи охорони праці працівників у рослинництві. Техніка безпеки у рослинництві. Пожежна безпека у рослинництві.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК4. Здатність проваджувати маркетингову діяльність на основі розуміння сутності та змісту теорії маркетингу і функціональних зв'язків між її складовими.

СК5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

ПРН 19. Демонструвати навички розробки маркетингової політики підприємства, застосовувати сучасні методи, концепції та інструменти маркетингової товарної політики, ціноутворення, збуту, комунікацій, дослідження поведінки споживачів, формування цільової аудиторії з метою визначення перспектив розвитку суб'єктів ринку.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	пр.	с.р.		л	пр.	с.р.
Модуль 1. Особливості та перспективи використання інструментів маркетингу в рослинництві.									
Тема 1. Загальна характеристика ринку рослинництва в Україні. Рослинництво як наука і галузі сільського господарства.	1	6	2	2	2	5	1	-	4
Тема 2. Про зерно та ринок зерна в Україні та світі. Продукція зернової галузі.	2	8	2	2	4	7	1	-	6
Тема 3. Маркетингові підходи у вирощуванні пшениці озимої.	3	8	2	2	4	10	2	-	8
Тема 4. Ранні та пізні ярі зернові культури – основа зернового ринку України.	4	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 5. Ринок зернобобових культур: розвиток, тенденції і прогнози. Маркетингові підходи в технологіях вирощування гороху та сої.	5	8	2	2	4	8	-	-	8
Разом за модулем 1		38	10	10	18	38	4	-	34
Модуль 2. Організація вирощування технічних культур (сировини) для переробної промисловості									
Тема 6. Ринок бульбоплодів. Загальна характеристика та особливості використання маркетингових інструментів в їх технології вирощування.	6	8	2	2	4	6	-	-	6
Тема 7. Корені лоди. Буряки цукрові як основна сировина для виробництва цукру в Україні.	7	8	2	2	4	8	-	2	6
Тема 8. Місце олійних культур на ринку в Україні та світі.	8	8	2	2	4	10	-	-	10
Тема 9. Соняшник та ріпак – основні олійні культури України та світу. Чинники впливу на успішне вирощування.	9	10	2	2	6	10	-	-	10
Разом за модулем 2		34	8	8	18	34	-	2	32

Модуль 3. Механізація в рослинництві. Теоретичні основи охорони праці.

Тема 10. Трактори і автомобілі. Машина для обробітку ґрунту, внесення добрив та посіву культур.	10	8	2	2	4	8	2	-	6
Тема 11. Машина для захисту рослин, збирання зеленої маси та збирання зернових культур.	11	8	2	2	4	8	-	2	6
Тема 12. Машина для післяжнивної обробки зернових, збирання кукурудзи та картоплі.	12	8	2	2	4	6	-	-	6
Тема 13. Машина для збирання коренеплодів, таких як буряк, льон, овочі та плодово-ягідні культури.	13	6	2	2	2	6	-	-	6
Тема 14. Організація охорони праці в рослинництві	14	9	2	2	5	8	-	-	8
Тема 15. Охорона праці при роботі з механізмами.	15	9	2	2	5	10	-	-	10
Разом за модулем 3		48	12	12	24	48	2	2	42
УСЬОГО ГОДИН		120	30	30	60	120	6	6	108

3. Темі лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальна характеристика ринку рослинництва в Україні. Рослинництво як наука і галузі сільського господарства.	2
2.	Про зерно та ринок зерна в Україні та світі. Продукція зернової галузі.	2
3.	Маркетингові підходи у вирощуванні пшениці озимої.	2
4.	Ранні та пізні ярі зернові культури – основа зернового ринку України.	2
5.	Ринок зернобобових культур: розвиток, тенденції і прогнози. Маркетингові підходи в технологіях вирощування гороху та сої.	2
6.	Ринок бульбоплодів. Загальна характеристика та особливості використання маркетингових інструментів в їх технології вирощування.	2
7.	Коренеплоди. Буряки цукрові як основна сировина для виробництва цукру в Україні.	2
8.	Місце олійних культур на ринку в Україні та світі.	2
9.	Соняшник та ріпак – основні олійні культури України та світу. Чинники впливу на успішне вирощування.	2
10.	Трактори і автомобілі. Машина для обробітку ґрунту,	2

	внесення добрив та посіву культур.	
11.	Машина для захисту рослин, збирання зеленої маси та збирання зернових культур.	2
12.	Машина для післяжнивної обробки зернових, збирання кукурудзи та картоплі.	2
13.	Машина для збирання коренеплодів, таких як буряк, льон, овочі та плодово-ягідні культури.	2
14.	Організація охорони праці в рослинництві	2
15.	Охорона праці при роботі з механізмами.	2
Разом		30

4. Темы практичних (лабораторних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальна характеристика зернових злакових культур.	2
2.	Характеристика культур та фази росту і розвитку хлібних злакових культур.	2
3.	Ботаніко-морфологічна характеристика пшениці.	2
4.	Особливості морфологічної будови кукурудза.	2
5.	Зернобобові культури. Особливості росту та розвитку.	2
6.	Картопля. Ботанічна характеристика.	2
7.	Загальна характеристика коренеплодів.	2
8.	Характеристика представників групи олійні культури.	2
9.	Сафлор. Морфологічна будова.	2
10.	Трактори і автомобілі. Машина для обробки ґрунту внесення добрив та сівби сільськогосподарських культур.	2
11.	Машина для захисту рослин заготівлі кормів та збирання зернобобових культур.	2
12.	Машина для післязбиральної обробки зернових, збирання кукурудзи на зерно та картоплі.	2
13.	Машина для збирання коренеплодів буряків, льону, овочевих та плодово-ягідних культур.	2
14.	Дослідження параметрів мікроклімату на робочому місці	2
15.	Первинні засоби пожежогасіння	2
Разом		30

5. Темы самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Овес: значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	6
2.	Гречка: значення, біологічні особливості, технологія вирощування.	6
3.	Сочевиця: значення, біологічні особливості, технологія	4

	виросування.	
4.	Нут: значення, біологічні особливості, технологія виросування.	4
5.	Олійні культури родини капустяних	6
6.	Ефіроолійні культури	5
7.	Прядильні культури	5
8.	Налаштування машини для обробітку ґрунту внесення добрив та сівби сільськогосподарських культур.	5
9.	Налаштування машини для захисту рослин заготівлі кормів та збирання зернобобових культур.	5
10.	Налаштування машини для збирання кукурудзи на зерно, коренебульбоплодів та післязбиральної обробки зернових.	5
11.	Налаштування машини для збирання льону, овочевих та плодово-ягідних культур.	5
12.	Первинна домедична допомога	4
Разом		60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування (модульний контроль).

7. Методи навчання:

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Управління процесом виробництва продукції рослинництва зернової галузі.		
Практична робота 1. Загальна характеристика зернових злакових культур.	ПРН 12, 16, 19. Студент отримує необхідні агрономічні знання, вивчаючи біологічні та морфологічні особливості головних зернових та бобових культур, таких як пшениця, кукурудза, горох та соя. Він має поняття про стадії розвитку культур та класифікаційні ознаки, що покращує їхню здатність аналізувати сільськогосподарську продукцію. Ці знання підтримують критичну оцінку сегментів ринку, позиціонування продукту та орієнтацію на споживача в агропродовольчому секторі, зміцнюючи їхню самостійність, адаптивність та навички прийняття рішень.	11
Практична робота 2. Характеристика культур та фази росту і розвитку хлібних злакових культур.		11
Практична робота 3. Ботаніко-морфологічна характеристика пшениці.		11
Практична робота 4. Особливості морфологічної будови кукурудза.		11
Практична робота 5. Зернобобові культури. Особливості росту та розвитку.		11
Самостійна робота 1.		15
Модульна контрольна робота 1.		30
Разом за модулем 1		100
Модуль 2. Організація вирощування технічних культур (сировини) для переробної промисловості		
Практична робота 6. Картопля. Ботанічна характеристика.	ПРН 12, 16, 19. Студент вивчає біологічні та економічні характеристики бульбоплодів, коренеплодів та олійних культур, включаючи картоплю, буряки та соняшник. Вони навчаються оцінювати якість олії, класифікувати культури за морфологічними ознаками та планувати терміни збирання врожаю та витрати на переробку. Ця агрономічна основа надає майбутнім маркетологу здатність	15
Практична робота 7. Загальна характеристика коренеплодів.		15
Практична робота 8. Характеристика представників групи олійні культури.		15
Практична робота 9. Сафлор. Морфологічна будова.		15

Самостійна робота 2.	оцінювати якість продукції та економічну ефективність, що є важливим для розробки конкурентних маркетингових стратегій у сільськогосподарській та харчовій промисловості.	10
Модульна контрольна робота 2.		30
Разом за модулем 2		100
Модуль 3. Механізація в рослинництві. Теоретичні основи охорони праці.		
Практична робота 10. Трактори і автомобілі. Машини для обробки ґрунту внесення добрив та сівби сільськогосподарських культур.	ПРН 12, 16, 19. Студент отримує практичні знання про сільськогосподарську техніку, що використовується у виробничому ланцюжку – від сівби до збирання врожаю та післязбиральної доробки. Він також вивчає щодо безпеки на робочому місці, контролю мікроклімату та реагування на надзвичайні ситуації. Ці навички покращують їх розуміння виробничої логістики та структури витрат, дозволяючи йому приймати обґрунтовані маркетингові рішення, оцінювати операційні ризики та ефективно спілкуватися з технічними командами в агробізнесовому середовищі.	10
Практична робота 11. Машини для захисту рослин заготівлі кормів та збирання зернобобових культур.		10
Практична робота 12. Машини для післязбиральної обробки зернових, збирання кукурудзи на зерно та картоплі.		10
Практична робота 13. Машини для збирання коренеплідів буряків, льону, овсцевих та плодово-ягідних культур.		10
Практична робота 14. Дослідження параметрів мікроклімату на робочому місці		10
Практична робота 15. Первинні засоби пожежогашіння		10
Самостійна робота 3.		10
Модульна контрольна робота 3.		30
Разом за модулем 3		100
Навчальна робота	$(M1 + M2 + M3) / 3 \cdot 0,7 \leq 70$	
Екзамен		30
Разом за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний ресурс навчальної дисципліни «Системи технологій: рослинництво» на навчальному порталі НУБіП України eLearn. URL : <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1477>

2. Системи технологій в рослинництві. Методичні рекомендації до виконання практичних та самостійних робіт для студентів денної і заочної форми навчання спеціальності 075 Маркетинг ОС "Баклавр". Автори: Каленська С.М., Гончар Л.М., Мазуренко Б.О. 2023. 80 с.

3. Рослинництво з основами кормовиробництва. С. М. Каленська, М. Я. Дмитришак, Т.В. Антал, В. А. Мокрієнко та ін. Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2023. 650 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Рослинництво : навчальний посібник. Вакал А. П., Литвиненко Ю. І.; МОН, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка. Суми : [ФОП Цьома С.П.], 2021. 128 с.
2. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г., Флока Л.В., Рачинська З.П., Котова З.Я. Основи рослинництва і тваринництва. Навчальний посібник, 2021. 339 с.
3. Науково – практичні рекомендації «Технології вирощування рицини, сої, соняшнику, катрану, чуфи, ріпаку озимого та ярого. Технологічні карти». Автори розробки: Каленська С.М. та інші. К. 2022.
4. Науково – практичні рекомендації «Технології вирощування малопоширених олійних культур». Автори розробки: Каленська С.М., Рахметов Д.Б., Гончар Л.М., Юник А.В., Мазуренко Б.О., Гарбар Л.А., Столярчук Т.А., Гордина Н.Ю. К. 2021.
5. Каленська С.М., Рахметов Д.Б., Єременко О.А., Makareviciene V., Новицька Н.В., Юник А.В., Гарбар Л.А., Антал Т.В., Гончар Л.М., Мазуренко Б.О., Гордина Н. Біологічна сировина для виробництва паливно – мастильних матеріалів. К.: 2021, 354 с.
6. Каленська С.М., Рахметов Д.Б. та ін. Енергетичні та сировинні рослинні ресурси. 2022. К, НУБіП України. 274 с.